

KIS HÍRLEP

Szerkeszti Forgó bácsi.

ITTEN VAN A JÓ UZSONNA . . . (Lásd a 217. lapon.)

KOSSUTH LAJOS — — ÉS ÉN.

Irta Forgó bácsi.

IV.

Turinban és Budapesten.

(Befejező közlemény.)

HOSSZU hosszú évek multak el azóta, mig végre a vér, a gyász és könny után újabb hajnal hasadozott Magyarországegén.

Bizalom tért vissza a csüggedt szivekbe, a bus lemondás nem fojtogatta már a hazafias lelkeket és kezdte bontogatni szárnyait az ujhódó reménység — mig végre abban az elfelejthetetlen ragyogásu, a nemzet összeségét boldogító ünnepen, a *koronázás* napján, ismét a régi szeretet kapcsolta össze a *királyt és a nemzetet*.

De messze a hazától, bus visszavonultságban ült egy agg férfiú, akinek honzerelmes vágyait nem töltötte be a dolgok új rendje és fájt neki nagyon, hogy nem az ő nagy gondolata vált valóvá.

Majd érettebb ésszel később fogtok megismerkedni Magyarországtörténetének ezzel a nagyszerű fejezetével. Nem is rám tartozik, hogy elibétek adjam, mert a történetírás nem az én tisztem. Csak hogy a hézagot pótoljam, mely Szolnok és Turin között időben s térben tátong: azért emlékeztem meg néhány bevezető sorral a hon sorsának fordultáról.

De ha az ő imádott hazájától visszavonultan és elszakadva élt is *Kossuth* Lajos: sűrűn keresték őt fel magyar honfiak és honleányok. Nem mult el talán hét, hogy hódolatára ott meg ne jelentek volna Magyarországt minden vidékéről.

* * *

Több éve, hogy hárman jó barátok, Párisban azon tanakodtunk: azon az uton térjünk-e vissza Budapestre, amelyen ide jöttünk.

— Ej, mondá egyikünk, Svájczot láttuk már. Haza-térőben nem inkább Olaszországot ejtenénk utba?

— Helyes a beszéd, mondá a másik. De már ha erre határozzuk el magunkat, tegyünk egy zarándok-utat: menjünk Turinba, hogy kegyeletünk és csodálatunk adóját leróvjuk mi is a fönséges aggastyánnak.

— Oh, mi örömet! vélé a harmadik. De azon tünődöm, már inkább töprenkedem: valjon nem leszünk-e neki alkalmatlanságára? Hiszen annyian keresik fel, hogy talán bizony bele is fárad a sok látogatásba.

— Nem gondolnám, mondá az első. Ellenkezőleg: ugy érzem, hogy látogatásunkkal hozzá járulnánk mink is megszerezni neki azt a fájdalmas boldogságot, hogy távol a hazától magyar világ övezi, magyar szivek dobognak közelében.

Ez a felfogás döntött.

Végig száguldoztunk tehát a szép Italia észak-nyugoti részén, áthaladtunk a Mont-Cénisnek, e rengeteg hegytömbnek hosszú-alagutján, hogy végre ott állapodjunk meg a régi szárdíniai királyság fővárosában, Turinban.

Estenden érkezünk oda.

Valamerre jártunk Európa különféle országain keresztül: azok, akikkel együtt utaztunk, mind azt találgatták, valjon mi-féle nép lehetünk mi s hogy mi furcsa nyelven beszélünk? Csak egy akadt, aki ránk ismert: egy öreg vasuti kalauz, aki fiatal korában olasz legényekből álló osztrák ezredben szolgált és — amint mondá — szíve ellenére harezolt a magyarok ellen. (Az azóta rég feloszlott, vagy más nevet váltott ezrednek a neve Ceccopieri volt — olv. Csekkopieri.)

Mikor barátságosan elváltunk egymástól, utánunk kiáltá az ő olaszos kiejtésével: »*Eljén Koszut!*«

Bezzeg, hogy a mi fogadónk kapuszinébe léptünk, legottan tudták hogy magyarok vagyunk. A kapus, a pinczerek s főképen a gazda, szives köszöntéssel fogadtak bennünket. A fogadós mindjárt is azon kezdte hogy: »*il generale valbene*«. (A tábornok jól van.)

Tur
ról azt
harczn
csak a
tály a
replésé
latban
valánál

Uzso
áhitott
junk e

De

— S

ut a le
nak. (H
Kossut
den ma
ben m

s ha ig

Rövi

tottam

betével

írása!»

A le

Egyi
rögtön

— E

ereklyé

hordozn

Bár

Turin

és tér

ágyba:

szemem

Folyton

beszélg

Más

den k

váro

Turin és környéke t. i. *Kossuth* Lajosról azt hitte, hogy a magyar szabadságharcznak egyik *hadvezére* volt ő. Persze, csak a nép tudta így. A műveltebb osztály alapján ismerte *Kossuth*nak szereplését. De az iránta való lelkes csodálatban a művelt osztályok s a nép egyik valának.

Uzsonna-közben tanakodtunk, forrón áhitott célunk elérése végett miképen járjunk el.

De már itt én vettem föl a szót:

— Sohase tanakodjunk sokáig! Egyenes ut a legjobb ut. Levelet írok a *kormányzónak*. (Ezzel a régi címével tiszteite meg *Kossuth* Lajost minden magyar, sőt minden más nemzetbeli látogatója.) A levélben megkérdem, fogadna-e bennünket, s ha igen, mikor.

Rövid időn megjött a válasz. Felkiáltottam az Arany János Szilágyi Erzsébetével: »Oh áldott, oh áldott! A keze írása!«

A levélkében ez a néhány sor:

Kedves Uram!
Szívesen fogadom az Önök
látogatását holnap d. u. 6 ó.
K.

Egyik utitársunk — se szó, se beszéd — rögtön a tárczájába tette és így szólt:

— Hadd én tartsam meg! Mint drága ereklyét mindig a szívem fölött fogom hordozni.

Bár késő éjjelig rovogattam barátaimmal Turinnak az unalmasság szabályos utcáit és téreit s fáradtan dőltem a pompás ágyba: bizony, még sem jött álom az én szememre. De nem aludtak társaim sem. Folyton a mi holnap-esti látogatásunkról beszélgettünk.

Másnap reggel nyakunkba vettük a minden koczkás volta mellett is gyönyörű várost, megnéztünk minden megtekinthetőt,

persze csak futtában s szinte kergettük az időt, hogy mentül előbb muljon le ró-lunk.

Végre ütötte az 5 órát.

Gondosan átöltözködtünk, ünneplőt váltottunk, mert hiszen ünnep derül ránk ez este.

Megindultunk a »Via dei mille«, az »Ezerek utcája« felé, amely névben a hálás olasz nemzet azt az ezer hőst örökíti meg, akiknek élén *Garibaldi*, a nagy szabadság-hős foglalta el Rómát, hogy ezzel betetőzze tündöklő vállalkozását: Olaszországnak egyesítését s megtegye az »Örök várost« (Rómát) az olasz királyság székesfővárosává. Nekünk magyaroknak pedig dicsőségünkre szolgál, hogy e ragyogó siker kivívásában sok hazánkfianak is volt része. Ezek között ott harczolt a vitéz *Türr* István is, akit az első olasz király, *Viktor Emánuel*, azzal jutalmazott meg, hogy tábornokává nevezte ki.

Közben megérkeztiünk az előtt a két emeletes ház előtt, melyben a kormányzó lakott.

Össze dobbant a hármunk szive.

Az első emeletnek balra nyíló bejáróján ez a név:

K O S S U T H .

Ha rőfös címek következnek is valamely név után: dehogy foglalt volna az magában akkora jelentőséget, akkora dicsőséget és fényt, mint ez az egyszerű név!

A kormányzónak régi hű szolgája, olasz ember, nyitotta meg előttünk a társalgó ajtaját: lépünk be.

Ott álltunk a barátságosan világított, arcz- s egyéb képekkel, föld-abroszokkal diszesített, mégis egyszerű tágas szobában.

Ott álltunk némán s csak mi hárman egyedül.

Senkit sem láttunk, se nem hallottunk. Szinte jólesett. Időnk jutott megemberelnünk magunkat, mert már erőt vett rajtunk a szorongás.

A szomszédban nesz.

— No fiuk! suttogám. Állásba! És húzzuk ki magunkat katonásan!

Az ajtó kinyílt és két kezét előre nyujtva, nyájasan mosolyogva lépett be egy szép öreg ur.

Kossuth Lajos.

Csak a finom rózsaszín arcát s az ezt övező ezüstös fehér, selymes szakált láttam... aztán, mi türes-fagadás; a rám omló emlékezősúly alatt és az előttünk álló megrogyott történelmi nagy alak látásán könnybe lábadt az én szemem. Legjobbiban egy székre szerettem volna dőlni, hogy jól kisírom magamat. De már csak nem hagytam magam. Annál is inkább, mert észre vettem, hogy társaim is mélyen meg vannak rendülve.

Segítségünkre jött maga a kormányzó, akinek mosolygó biztatására csak-hamar eloszlott a mi elfogódásunk.

Kérdésére néhány szóval előadtuk, honnan jövünk s hogy otthon mi mesterséget folytatunk. Engem magamat régóta ismert írói működésemről s említette is magas Északon tett utazásaimat.

— Pedig kormányzó ur, mondám neki-bátorodva, ismerhetne engem művészi mulatmról is.

— Hogy hogy? kérdé vidáman.

— Hát midőn 1847-ben a Zsulavszky fiukkal Abonyban szindarabot játszottunk és...

— Ah, tudom már! neveté a kormányzó. Amikor a tiszteletemre kivilágított szép transparenst megfordítva állították fel.

— Nem én voltam! Emil volt!... fakadt ki belőlem a tiltakozás, mint ha bizony előtte való este történt volna az a bolond tévedés.

Bámultam. Annyi év után, mely idő alatt — Isten a megmondhatója — mennyivel fontosabb dolgokat ért meg *Kossuth Lajos*: nem felejtette el azt a mi gyermeki előadásunkat.

— Hát ön volt az a bodri szőke hajú fucska? Onnan van az eszemben, mert annyira elütött a hugom gyerekeinek merev zszindely-szeg hajától. No lám, no lám!

És mosolyogva hajtogatta fejét a kormányzó.

Kérdeztem az én hajdani való pajtásaimat: Emil, Laczi, Kázmér mivé, hová lettek?

Elborult erre a kormányzó arcza.

— Szegények, mind elpusztultak, pedig választott pályájukon biztatón indultak meg. S az édes anyának utánok szakadt a szive. Ott haltak meg mindnyájan Amerikában.

Hogy a kormányzó fiai mint meglelt férfiak előkelő állásban vannak, azt tudtam. Az egyiknek, Ferencznek, az óta itthon, mint egy nagy politikai párt elnökének, jelentékeny szerep jutott a magyar közéletben. Tódor Lajos, a kisebbik, a Rómát Nápollyal összekötő vaspályának igazgatója.

— Láttam őket, mondám, Szolnokon 1849-ben. Kormányzó ur családja ott maradt, míg maga már Debreczenbe vonult a közeledő ellenség elől. Rideg tél volt nagyon s a fiuk le szerettek volna menni a keményre fagyott Tiszára, mint ott mondják: »iringálni«; de, úgy tudom, az édes anyjuk megtiltotta nekik. A kapun kívül vártuk is őket többen kis tanulók, de hasztalan. Így történt, hogy a Kossuth fiúkkal, a Zsulavszky-gyerekek unoka-testvéreivel, nem barátkozhattunk.

— Hogy is került ön Szolnokra? kérdé a kormányzó.

— Ugy, felelém, hogy tanítónk Bloksay István, szintén honvédnek állott, mint akkoron minden épkez-láb s ép szívű magyar ifju, s én a szolnoki ferencziéknél folytattam az iskolát, de csak néhány hétig. Ugy hiszem, hogy Zsulavszky, aki egykor a császári nehéz lovasságnál szolgált, mint katonaviselt ember és magyar-barát lengyel, szintén följánlotta kardját a mi szent ügyünknek.

A kormányzó integetett a fejével, melyet a kicsi selyem sipkával megsikált, aztán így szólt:

— Öcsémnek is jó emlékező tehetsége van. E pillanatban tisztes öreg hölgy lépett be: *Ruttkayné*, a kormányzó testvér-huga.

Vele v
sütemé
talra
volna
azokból
dott ő
történe

Egy
Mid
jelent,
ott és
verkez
közt a
szélybe
sége v
mébe
köllene

Alig
bander
s oda
kirugta
ját s a
kicsi p
czeg fi

A k
utána,
— I
kanyu
kérdi a

— A
mivel
rablóna
jaz ma

— U
a korn
hogy t
tattál

— I
Hászén
dájából

Még
a korn
elmond
tréfát,
kienged
Rutt
günkbe

Vele vidámabbra fordult a társalgás. Tea, sütemény s egyéb csemege került az asztalra — s ekkor láttatok és hallottatok volna csak az elbeszélő *Kossuthot!* Éppen azokból a nagy és magasztos napokból tudott ő, derültebbre válva, sok apró tréfás történetkét.

Egyet akár mindjárt el is mondjak:

Midőn 1848-ban Kecskeméten is megjelent, hogy úgy, mint nálunk Abonyban, ott és sok felé egyebütt is buzdítsa fegyverkezésre, ellenállásra a nemzetet: a többi közt azt is kinyilatkoztatá, hogy most veszélyben lévén a haza, minden kézre szüksege van. Sőt, ha a szabadságnak védelmébe szegődik, akár a rablónak is megköllene bocsátani.

Alig mondta ki e szót, midőn a lovas banderiumból, mely őt a város előtt fogadta s oda bekísérte, egy szép legény hirtelen kirugtat, sarkantyuba kapja gyors paripáját s a következő perczben már csak egy kicsi porföleg mutatta, merre vágat a dőlczeg fiu.

A kormányzó két más lovas szalajt utána, hozzák vissza. Ami meg is történt.

— Hát te fiam mi okból kaptad sarkantyuba a lovadat és ugrottál el innen? kérdi a kormányzó.

— Azért cselekedtem nagyságos uram, mivel hogy úgy tetszött beszélni, hogy a rablónak is mög k'ék most bocsátani, ha jáz magyar szabadságot akarja szögálni.

— Ugy mondám és nem különben, szól a kormányzó. De mi köze ennek ahhoz, hogy te ilyen egyszerre, ok nélkül vágattál el innen?

— Dehogy ok nekül, nagyságos uram! Hászén' éppen hogy a Rózsa Sándor bandájából való vagyok.

Még sok érdekeset, vidámat hallottunk a kormányzótul. Amire persze mink is elmondottunk néhány frisebb sütetü hazai tréfát, úgy hogy a kormányzó egészen kiengedett és hangosan kaczagott.

Ruttkayné is osztozkodott a derültségünkben.

— Valóban, úgy mond, hálára köteleztek az urak. Rég láttam a bátyámat ilyen jó kedvében.

És ekkor, neki hevülve, fölkaptam egy poharat, és rá köszöntvén szeszével a kormányzóra, harsogtattam feléje a népdalt: »Gyere haza *Kossuth Lajos!*«

Erre ismét elborult.

De későre járt az óra is. Ruttkayné szives kézszerítés után vissza vonult. Erre a gyöngéden adott intésre föl pattantunk mind a hárman.

— Mielőtt elkészönnénk, mondám, engedje meg a kormányzó ur, hogy eljárjak egy kedves nő-rokonom megbízatásában. Ő arra kért meg, hogy ha beszélek *Kossuth Lajossal*, az ő nevében csókoljam meg a kezét. Engedje, hogy megtehessem ezt a magam nevében is.

Ezzel ráhajoltam a dicső, agg férfiú kezére és megcsókoltam.

Ő megölelt — még most is érzem puha szakállának érintését arczomon — és társaimmal kezét fogott.

A következő perczben bezárult mögöttünk az ajtó.

Ekkor láttam *Kossuth Lajost* utoljára.

* * *

Nem tért hazájába vissza, csak hozták vissza. Lakásom ablakai arra a hosszú széles utcza-szerre szolgálnak, amelyen végig kísérték a nagy magyart az ő végső pihenő helyére. Sirján, duló lelki harcok után, »zöldel bokor virány«, éneklí Bajza József. Nem sokára azonban hatalmas emlékszobor fog az ő porai fölött ég felé magasodni.

S amint zarándokolunk most ki az ő sirjához, ott imádkozunk majd mindnyájan amaz emlék előtt is, melyet a nemzeti kegyelet avatott a haza templomává.

PIHENÉSRE INT AZ ÓRA...

— Az éjjeli őr éneke. —

(Képpel a 215. lapon.)

*Pihenésre int az óra,
Fiúk, lányok nyugovóra!
Kis kezetek össze téve,
Nézzetek az esti égre.*

*Kérjétek a Mindenhatót,
A nyugalmat, békét adót:
Hogy szárnyával betakarjon,
Riasztó hang ne zavarjon.*

*Muljon az éj békességben,
Álmodástok édes legyen;
Ágyatoknál angyal álljon,
Ajkatokra mosoly szálljon.*

*Csendes tónak legyen mása
Szülőitek nyugovása.
Ne zavarják rémes hangok,
Megkonduló vész-harangok.*

*Pihenőre int az óra,
Fiúk, lányok nyugovóra!
Kis kezetek össze téve,
Nézzetek az esti égre.*

*Ott virraszt az éjnek őre
S minden áldás tőle jö le;
Tőle az éj ékessége,
Édes álma, békessége!*

Roboz Andor.

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —

(Számos képpel.)

Irta Mayne-Reid, Francziából fordította Hegedüs Pál.

(Folytatás.)

VAN DORN Jan azt gondolta, hogy a mérges legyeket a bivaly-csorda hozta magával és a vadállat-csorda gyors futását a legyek fájdalmas csipésének tulajdonította. A *csecesék* fulánkjától izgatva, lehet, hogy a bivalyok azért futottak, hogy a kínzástól szabaduljanak. Ebből származott elég megfejthetetlen magaviseletük a futás-közben, mert mögöttük nem volt, aki üldözte volna őket.

Ez a vélemény valószínűnek látszott, de Rynwald Klaas és Blom Hans nem fogadták el; ők azt állították, hogy a végső pusztulást csak úgy kerülhetik el, ha a vizpartot elhagyják és neki vágnak a pusztaságnak. A fő-dolog az volt, hogy a csapástól meneküljenek. Mert mi lenne belőlük, ha állataik elhullanának? . . .

A nézet-eltérések gordiusi csomóját Smutz kalauz vágta ketté. Evt fűrgességével mászott fel a mována legmagasabb ágára, honnét hegy-lánczot vett észre, mely a folyóval csaknem párvonalas volt. Fölfedezését a fa tetejéről kiáltotta le a főnököknek és miután a megfigyelő helyről leszállt, így végezte a beszédét:

— Épp erre van szükségünk. Ott nincsenek fák, tehát *csecesék* sincsenek. És nem kockáztatjuk, hogy eltévedünk, mert egyazon irányban maradunk. Utazásunk legfőlebb egy-két nappal fog tovább tartani.

— Körül-belül mennyire vagyunk a hegy-láncztól? kérdé a főnök.

— Vagy husz kilométerre, felelé Smutz.

PIHENÉSRE INT AZ ÓRA . . . (Lásd a 214. lapon.)

— Indulj! kiáltá Van Dorn Jan komoly hangon, miközben két társára nézett, akik helyeselve bólintottak.

— Adja Isten, jegyzé meg Blom Hans, hogy végre valahára megszabaduljunk a szerencsétlenségtől, mely, úgy látszik, kérelhetetlenül üldöz bennünket.

Smutz a karaván élén szokott helyére állt. A szekerek nehézkesen megmozdultak és a mována árnyéka, melyben néhány órával előbb oly elevenség és tevékenység uralkodott, megint csöndes és elhagyott lett.

A hegláncz a folyó tulsó partján volt, amiért okvetlenül át kellett menni a vizen. Az utasok e tekintetben semmiféle akadályra sem számítottak. A tábortól nem messze természetes gázlót tudtak. A felhőszakadás, mely Pietet a réten majd megfulasztotta, a folyót annyira megdagasztotta, hogy a gázló eltűnt s némely hely inkább tóhoz mint folyóhoz volt hasonlatos. Az emberek és állatok uszó ösztönüknél fogva átkelhetek volna; de arra, hogy a szekereket is átvigyük, gondolni sem lehetett.

A vee-buroknak bele köllött nyugodniok, hogy a víz apadását megvárják. Mig a késés miatt duzzogtak, Smutz azzal igyekezett türelmetlenségüket csillapítani, hogy egyre ezt hajtogatta:

— Nem sokáig tart.

Valóban, már észre vették a víz apadását és mivel Afrikában a folyók kiáradása olykor csak néhány óráig tart, csöppet sem volt lehetetlen, hogy ezuttal is az fog történni.

Az utasok látták, hogy a víz színe feltűnően esik; az ember azt gondolhatta, hogy föld-alatti tartókba huzódik. A víz apadását igazi megkönnyebbüléssel tapasztalták.

Mínt hogy abban reménykedtek, hogy nem sokáig kell várakozniok, az ökröket ki sem fogták. Csupán a lovasok szálltak le a lovakról, hogy az átkeléshez mindent elkészítsenek.

A folyó hihetetlen rövid idő alatt rendes színvonalára apadt le.

Siketítő zajjal, kiabálással és a *zsambokok* pattogtatásával az ökröket bele hajtották a gázlóba. A zaj még növekedett az átkelés alatt és csak akkor szünt meg, mikor a vizes szekerek a tulsó partra értek. Ez egyéb iránt nem volt könnyű. Az állatok átkelése se ment valami könnyedén. Végre mindennel rendbe jöttek.

A vee-burokat vergődéseik közben furesza jelenet nevette meg. Blom Andriesz, akit nagyon bántott vetélytársának sikere, Katrinka előtt ócsárolva szolt Van Dorn Piet érdemeiről. Azt nem tette, hogy vadász-hősiességét kicsinyelje, mert a tények ékesen beszéltek és Katrinka nagyon büszke volt a pompás oroszlán-bőrre, melyet Piet neki ajándékozott. De Andriesz azt a gyanuját fejezte ki, hogy a hiéna-fészkekről szóló történet mese és hogy ő egészen másról van meggyőződve. Piet u. i. egyszerűen lebukfenczelt paripájáról, aminek, hogy nem lehetett szem-tanuja, nagyon sajnálja.

— Egyéb iránt, folytatá, itt van Moor Károly, aki a bivalyok üldözése közben folyton a nyomunkban volt és az én nézetemet vallja. Nemde?

— Amit mond való-szinünek látszik, felelé Moor Károly gunyosan mosolyogva.

— Ha nem tetszik, ne higyenek Pietnek! viszonzá a fiatal leány oly képpel, mely azt bizonyította, hogy rendületlenül hisz a fiatal vadász szavának.

— Katrinka dökög meg mikor azt tartok.

Az utol

— Terdriesz, hi nem ül va

Ez a n a fiatal le volna. Az mindenki Blom Andri kánál ugy sát befeke mult, hog gudott rá

A megf
jatalom-m
„Az ifju
Irta B
mára szer
társában.

— Katrinka kisasszony, nem volt szándékom megsérteni, jegyzé meg Moor Károly, mikor azt mondtam, amit szent igaznak tartok.

Az utolsó szókat gúnyosan hangsúlyozta.

— Teringettét! kiáltott fel Blom Andriesz, hisz mindenki tudja, hogy Piet nem ül valami keményen a nyeregben!

Ez a nyíl érzékenyebben sebesítette meg a fiatal leányt, mint ahogy mutatni szerette volna. Azt kívánta, hogy Piet érdemeit mindenki úgy méltányolja mint ő. Ha Blom Andriesz azt képzelte, hogy Katrinkánál úgy fog boldogulni, ha a vetélytársát befeketíti, nagyon csalódott. Sőt kiesibe mult, hogy a fiatal leány meg nem haragudott rá.

(Folytatása következik.)

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Az ifju Anakharzis utazása Görögországban.“

Írta **Barthélemy**, a magyar ifjuság számára szerkeszté **Hanthó Lajos**, képekkel, díszes kiadásban.

ITTEN VAN A JÓ UZSONNA . . .

(Képpel a czimlapon.)

- Itten van a jó uzsonna,
Akartok-e belőle?
- Már mi bizony, édes Julcsa,
Meg nem szokünk előle!
- Hát a munka készen van-é?
Készen-é a feladat?
- Csak két óra telt el eddig
S játszadoztunk ez alatt.
- Hát akkor csak játszodjatok,
Játszodjatok estéig . . .
- Igazad van: ne egyenek,
Kik a munkát restelik.
- Ez már beszéd! A megbánás,
Az már félig javulás . . .
- Solíse dicsérij! Bizony ránk fér
Egy kis szidás, szapulás!
- Dehogy szidlak . . . itt a dinnye,
S leczkéték is meglészen . . .
- Biz' nem eszünk, míg az irást
El nem végzök egészen!
- Így is jól van! Jó anyácskánk
Orül majd, ha meghallja.
- Ő mondta, hogy derék ember,
Ki hibáját bevallja;
- Bevallja és jóvá teszi,
Így mondta, ha emlékszem . . .
- Valóban így! S szava szerint
Cselekszünk im egészen.

Andor diák.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

A méhek röpüléséről. Aki nem kíséri figyelemmel a méheket, az el sem hinné,

hogy ezek a kis állatok milyen kitartással és erővel röpülnek. Azt már régen tudták, hogy olykor nagy távolságokból hordják a mézet kaptáraikba; de hogy ez a távolság mértföldekre is terjedjen, az csak újabban derült ki. Egy természet-tudós megfigyelte ugyanis, hogy egyes méh-rajok Jersey (ejtsd: Dserzi) szigetéről a francia partokig repülnek mézért, anélkül, hogy csak egyszer is megpihennének. És az a távolság nem kevesebb, mint huszonöt kilométer! Ha hirtelen vihar tör ki, akkor persze soha sem érnek hazájukba, a tengerbe vesznek és életükkel fizetik meg merészségüket.

*

Lovagoló hangyák. Dr. Meiszen Károly német tudós hír-adása szerint a hangyáknak egy rendkívül érdekes fajtája él Sziamban (hátsó-indiai birodalom). Színük feketés-szürke és leginkább nedves helyeken, különösen fürdő-helyiségekben tartózkodnak. Aki megfigyeli őket, gyakran lát-

hatja, amint lovas csapatokban haladnak előre, rendszeren olyan hely felé, ahol táplálékot remélnék találni. A munkás nép körül-belül fél akkora, mint a mi erdei hangyánk. Az egymástól bizonyos távolságban haladó csapatok között olykor-olykor valóságos hangya-óriás jelen meg. A többihez képest elefánt-nagyságúnak látszik. Vastag, ragyogón fekete feje nagyobb, mint egész teste. A hátán pedig a kicsiny, munkás-hangyák egyike lovagol. A nagy állat olykor-olykor kifut a sorból és esze-veszeten nyargalászik lovasával, éppen úgy, mint valami megvadult huszár-ló. Azután lecsillapodik és szépen vissza tér a sorba. Hogy mi ennek a különös jelenségnek az oka, azt eddig nem tudják megmagyarázni. Ismeretes azonban, hogy a hangyáknak jól szervezett hadseregük és rendőrségük van. Nem lehetetlen tehát, hogy a kis lovas valamely hangya-generális, aki a csapatok szemlénél a nagyobb állatok egyikét használja fel lónak. Vagy talán lovasrendőr a kis hangya? Ki tudja? Minden esetre igen érdekes látvány, amint a kisebb hangya a nagyobb hátán jár-kél jobbra-balra és akinek élénk képzelő tehetsége van, sok mindenféle-képen magyarázhatja meg magának e jelenséget.

ARR vi
az egész
piros vi
tött fal
gon ors
nyörü v
embere
got, an

Egys
gos ors
látták a
Ámde
mert g
ország
terem.
illata r

Gon
az orsz
rozták,
virágok
a sárg
irtani
ámulva
tára.
csak a
nek a
gal. S
hagytá

Ezt
szok.

Az
talma,
egyéb
történ
megha
ból ki
marad
szok t
hogya
volt, s
egész

Tiz
egész

MESE A PIROS VIRÁGRÓL.

Irtta Szász Irén.

ARRÓL az országról mesélek, ahol a piros virágok termettek. A mezők, a rétek, az egész ország telides-tele volt csodaszép piros virággal, melyek édes illata betöltött falvakat, városokat. Nem volt a világon ország ezen kívül, amelyben ilyen gyönyörű virág termett volna. Szerették is az emberek a mezők földéből nőtt piros virágot, amelynek *szabadság* volt a neve.

Egyszer gonosz ellenségek jöttek a virágos országba. Látták a piros virágokat; látták azt is, hogy teli van velük az ország. Amde nekik nem telt örömük bennök, mert gonosz volt a szívük-lelkük. Az ő országukban csak halovány sárga virág terem. Sápadt színe maga a szomorúság, illata nincs s a neve: *szolgaság*.

Gonosz lelkükben azt kívánták, másnak az országa se legyen szebb. Azért elhatározták, hogy ki fogják irtani a gyönyörű virágokat, s a feketére tarolt földet bevetik a sárga virágnak magjával. Amde mikor irtani kezdték a mezők szép virágait, ámulva ébredtek egy nagy csodának tudatára. Kitéunt, hogy a szép országban nem csak a mezők voltak teli, hanem az embernek a szíve is telides-teli volt piros virággal. S a maga szíve virágát bizony nem hagyta senki sem.

Ezt persze nem láthatták előre a gonoszok. Véres háboru is lett ebből.

Az ellenségnek nagy volt az ereje, hatalma, száma, s a szép országnak nem volt egyéb kincse, mint az ő piros virága. Így történt, hogy az ellenség győzött. Akik meghaltak a háboruban, azoknak a szívéből kiomlott a piros virág; akik életben maradtak, azoknak szívéből pedig a gonoszok tépték ki kegyetlenül. Képzeltétek, hogyan vérzett az élő emberek szíve! Nyár volt, s mégis, mint ha ős lett volna: az egész országban hervadtak a virágok.

Tizenhárom ember volt már csak az egész országban, akiknek a szívében még

meg volt a drága virág s akiknek a kezében megvolt még a kard.

Hej, micsoda virág, micsoda kard is volt ez!

Mielőtt a gonoszok bejöttek az országba, mikor még megvolt a millió piros virág: *ilyen* gyönyörű virág akkor sem nyílt több, sem a mezőkön, sem az emberek szívében. S mikor még millió ember harczott karddal a kezében, *ilyen* fényes kardja akkor sem volt senkinek. Ezüst csillogása, arany ragyogása, gyémánt tündöklése semmi ennek a tizenhárom kardnak a fényéhez képest. A csodás kardoknak ezt a bűvös ragyogását *dicsőségnek* hívják.

A gonosz ellenség megirigyelte e tizenhárom kardot. Azt mondta a tizenhárom hősnek:

— Nézzetek körül! Nincs az egész országban már piros virág, csak a tiétek. Mi százezren vagyunk, ti csak tizenhárman. Minek halnátok meg, ha veletek együtt meghalnak az utolsó piros virágok is? Ha ide adjátok a fényes kardotokat, elmehettek s elvihetitek magatokkal a piros virágokat is.

Szerették a vitézek a fényes kardjukat, de még jobban szerették a piros virágokat. Oda adták a kardokat, csak hogy elvihessék a virágokat.

Amde alig adták oda a kardjaikat, kacagni kezdtek a gonoszok, megfogták a tizenhárom vitézt, akiknek már nem volt mivel védekezni és kegyetlenül meggyilkolták őket.

Azt gondolta most a gonosz ellenség, hogy ime: elpusztulván az utolsó piros virág is, itt az ideje az új vetésnek.

És szerte az országban rögtön elhintették a sárga virágnak magját, hogy majd ha eljön a tavasz, kikeljen a földből.

Ekkor azonban nagy csoda történt. A tizenhárom hősnek a sirját még azon a napon elborították a piros virágok. Olyan erős volt a szívében élő virágok gyökere, hogy nem lehetett azokat halállal megölni. A gyökerek magukba szívták a megölt hősök szívet, lelkét, s így azok sem haltak meg, hanem feltámadva, mint piros virágok

tovább éltek. Mert a piros virágok életében benne volt az ő életük. Hiszen a virágok is egyenesen az ő szívéből nőttek!

Mikor ezt a gonoszok meglátták, nagy haraggal kezdtek vágni a piros virágokat. Ekkor meg az történt, hogy minden levágott virágszál helyébe tizenhárom új virág hajtott ki. Azt sem tudták már, mit csináljanak gonosz lelkük nagy haragjában, csak vágták, vágták. De minél jobban vágták, annál több piros virág lett. Lassankint megtelt velük az egész ország.

A gonosz-lelkű emberek csak egyben bizakodtak még: hogy majd kikelnek a sárga virág magvai és előlik a piros virágokat. Amde tudjátok, ugy-e, hogy nem minden föld egyforma. Egyikben jó növény terem, a másikban mérges. Nos hát: ez már egyszer olyan föld volt, hogy ebben ugyan meg nem termettek a sárga virágok. A magvak elrothadtak, s virág nem

hajtott belőlük. Csak ahol a csatákban elesett vitézek szívéből a piros virágok kihullottak, ott keltek ki a magvak — de ott meg még a sárga virágnak a magjából is piros virág termett!

A gonosz ellenség látta, de nem tehetett ellene semmit. Telides-teli lett megint az ország gyönyörű virággal. Büvös illatuk betöltött mindent, s ezt az illatot beszívni elég volt arra, hogy minden embernek a szívében újra kinőjön a piros virág.

Az a háború a piros virágért: a szabadságért. 1848-ban és 1849-ben volt. A 13 hőst Arad városában végezték ki. Olyan erős volt szívében a hősiesség, a haza és a szabadság szerelme, hogy az emlékezetük él ma is, és fog élni, valámig magyar lélek él ebben az országban.

Ha arra jártok, szívjátok magatokba a sirjukon nyíló drága virágok illatát: a szabadságot!

MAJSZTER URAM MÜHELYÉBEN . . .

Majszter uram műhelyében
Baj esett, baj esett,
János inas bóbiskolt egy
Keveset, keveset,

No hisz ennél több se kellett,
Elaludt a csizma mellett!
Jaj, mi lesz most már?
Varju mondja: kár!

Az a csizma bezzeg kéne
Izibe, izibe,
Majsztr' uramnak menni kéne
S nincs mibe, nincs mibe!
Ha a dolog csak így megyen,
Mezítláb jár az ünnepen,
Vagy sehogy se jár,
Varju mondja: kár!

Jancsi inas meg magában
Csak nevet, csak nevet:
Sokat huzta János ur a
Fülemet, fülemet.
Megtanulja majd most végre:
Fáj a fül a más kezébe.
Itt a majsztram már!
Varju mondja: kár!

Székely diák.